

Handläggare
Linda Lantz
Telefon: 0850801500

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2021-06-23

Information om arbetet i förvaltningens demensteam

Svar på skrivelse från Elvir Kazinic m.fl. (S)

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Skrivelsen inkom till förvaltningen 2021-03-04 av Elvir Kazinic m.fl (S). I skrivelsen önskas information om förvaltningens demensteam sammanfattat i tre frågor:

- Hur ser arbetet ut i teamen?
- Vilken utbildning erbjuds teamen?
- Hur stor andel av medarbetarna har god kompetens i demenssjukdomar?

Hemtjänstens tre demensteam leds och samordnas av en Silviasyster dvs. en specialutbildad undersköterska med spetskompetens inom demensvård, stationerad på förvaltningens demensdagvård Violen. Övriga medarbetare har lägst grundläggande vårdutbildning motsvarande 1200 gymnasiepoäng på omvårdnadsprogrammet. De har även genomgått Svenskt demenscentrums webbutbildningar Demens ABC och Demens ABC plus. Medarbetarna erhåller kontinuerligt fortbildning inom aktuell forskning och utveckling av demensområdet. Teamen ansvarar för hemtjänst hos de brukare där det framgått att kunden har en demensdiagnos, minnesproblem eller går på dagverksamhet för personer med kognitiv svikt. Arbetsmetoderna är utvecklade utifrån de särskilda behov som personer med kognitiv svikt har och ett av syftena är att möjliggöra kvarboende i det egna hemmet längre tid.

Bakgrund

Skrivelsen inkom till förvaltningen 2021-03-04 av Elvir Kazinic m.fl. (S). I skrivelsen framgår att en utförligare beskrivning av de demensteam som omnämns i verksamhetsberättelsen 2020 önskas med tyngdpunkt på arbetssätt, medarbetarnas kompetens och vilken utbildning som erbjuds. Skrivelsen bifogas.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Ärendet

Arbetets utformning inom hemtjänstens demensteam:

Den kommunala hemtjänsten i Rinkeby-Kista är uppdelad i tre geografiska grupper, en i Kista, en i Rinkeby och en i Akalla-Husby. Inom varje geografisk grupp finns ett demensteam bestående av tre medarbetare med fördjupade kunskaper i demenssjukdomar och kognitiv svikt. Syftet med särskilda demensteam är att utveckla särskilda arbetsmetoder för stöd och omvårdnad anpassad för personer med kognitiv svikt. Genom rätt insatser möjliggörs för dessa att kunna bo kvar längre tid i sina hem. Dessutom ska teamet ge stöd till anhöriga och närstående, öka kunskapen hos övrig vårdpersonal om de demenssjukas speciella behov samt arbeta för god samverkan med övriga aktörer som biståndshandläggare och primärvård.

Demensteamens leds och samordnas av en Silviasyster, en specialutbildad undersköterska med spetskompetens inom demensvård, stationerad på förvaltningens demensdagvård Violen. I hennes uppdrag ingår förutom planering av verksamheten på dagvården och arbetet med dagvårdens gäster även rådgivning till kollegor, stöd till anhöriga, föredragshållning och att allmänt bistå med sin expertkunskap.

Demensteamens ansvarar för hemtjänst hos de flesta brukare där det av biståndshandläggarnas beställning framgår att de har en demensdiagnos, minnesproblem eller går på dagverksamhet för demenshandikappade. De kan även som en del av den ordinarie hemtjänsten arbeta hos andra brukare i mån av tid och behov.

Utmärkande för personer med demenssjukdomar är ett ökat behov av trygghet och kontinuitet och därför är mer beroende än andra av att få hjälp av ett mindre antal personer som de känner igen. Hemtjänsten strävar efter att alla brukare ska få stöd av så få medarbetare som möjligt men detta är extra viktigt för de brukare som utvecklat demenssjukdom eller kognitiv svikt. Inom enheten ingår administrativa assistenter (samordnare) som har som huvudansvar att samordna arbetet kring den enskilde under hela dygnet utifrån bland annat personalkontinuitet, insatskontinuitet och tidskontinuitet.

Varje brukare inom hemtjänsten har en kontaktperson. Personer med känd demenssjukdom har i möjligaste mån en kontaktperson som ingår i det geografiska demensteamet. Den administrativa assistenten i varje geografiskt område träffar alla nya brukare och eventuellt även anhöriga, tillsammans med brukarens utsedda kontaktperson. Tillsammans med brukaren och eventuellt anhöriga upprättas en genomförandeplan. Den administrativa assistenten kontaktar sedan brukaren (och/eller anhöriga) efter tre månader för att följa upp nöjdheten med hemtjänstinsatserna.

Enheten har tidigare genomfört en språkinventering för att få en översyn av vilken språkkompetens medarbetarna besitter. Syftet var att få ett viktigt redskap i bemanningsarbetet för att enskilda brukare som har behov av stöd på sitt hemspråk ska kunna få det i möjligaste mån. Det ger en ökad känsla av trygghet och är särskilt värdefullt för de brukare som i sin demenssjukdom regredierat till att enbart förstå och tala sitt ursprungsspråk.

Medarbetarnas kompetens:

Demensteamets medarbetare har samtliga lägst grundläggande vårdutbildning motsvarande 1200 gymnasiepoäng på omvårdnadsprogrammet. De har även genomgått Svenskt demenscentrums webbutbildningar Demens ABC och Demens ABC plus. Även flertalet av de övriga medarbetarna inom hemtjänsten har genomgått dessa webbutbildningar liksom även chefer, biståndshandläggare och administrativ personal gjort. Äldreförvaltningen och stadsdelsförvaltningen har sista åren anordnat flera utbildningar för vårdpersonal och biståndshandläggare inom området demens och kognitiv svikt.

Stjärnmärkt demensvård är en utbildningsmodell som Demenscentrum tagit fram som vänder sig till särskilda boenden, dagverksamheter, hemtjänst- och biståndshandläggareheter. Syftet är att ge personalen kunskap och verktyg för att kunna utveckla det personcentrerade arbetet på sin arbetsplats. Utbildningen som omfattar fyra undervisningstillfällen med återkommande reflektionsträffar har påbörjats inom hemtjänsten och Kista servicehus. När minst 80 procent av personalen på varje enhet genomfört de fyra utbildningsstegen och arbetar utifrån utbildningsmodellens intentioner tilldelas den diplomaten Stjärnmärkt. Stjärnmärknigen omprövas sedan varje år.

Demensteamet har ett fortlöpande arbete med att ta fram rutiner och metoder för hur de bäst kan använda sin speciella kompetens inom demensområdet för att vara ett stöd och bollplank för övriga medarbetare.

Som stöd för demensteamens fortlöpande arbete med metodutveckling används rekommendationerna i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom, Nationell strategi för omsorg om personer med demenssjukdom och Ett standardiserat insatsförlopp vid demenssjukdom. Även biståndshandläggarnas kompetens inom demensområdet har höjts de sista åren, fyra handläggare har genomgått en fördjupad utbildning i demenssjukdomar och tanken är att samtliga handläggare ska få samma utbildning. Ett av syftena med utbildningssatsningen är att utveckla den individuella och personcentrerade behovsbedömningen vid demenssjukdom.

Utbildningar som erbjuds medarbetarna

Medarbetarna erhåller kontinuerligt fortbildning inom aktuell forskning och utveckling av demensområdet men även inom närliggande områden så som till exempel geriatrik, nutrition för äldre, bemötande, barnperspektivet och anhörigstöd. Teamen har regelbundet schemalagd reflektions- och planeringstid.

Det lokala samverkansprogrammet för omhändertagande, utredning och behandling av personer med misstänkt demenssjukdom i Rinkeby-Kista.

Stadsdelsförvaltningen utarbetade 2014 tillsammans med vårdcentralerna i området, primärvårds rehab och Minnesmottagningen på Bromma sjukhus ett lokalt samverkansprogram för omhändertagande, utredning och behandling av personer med misstänkt demens/demenssjukdom i Rinkeby-Kista. Samverkansprogrammet är resultatet av en strävan från olika aktörer i området att samverka för bättre vård och omsorg för demenssjuka i stadsdelen i enlighet med riktlinjerna i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vård och omsorg. Målsättningen är en sammanhållen och välfungerande vårdkedja med gott samarbete mellan olika parter oavsett huvudmannaskap. Syfte är att möjliggöra en god och personcentrerad vård och omsorg.

Det lokala samverkansprogrammet ska vara känt av samtliga aktörer inom området och uppdateras årligen enligt uppgjort handlingsprogram.

Synpunkter och förslag

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Jämställdhetsanalys

Både män och kvinnor drabbas av demenssjukdom. Det är dock fler kvinnor än män som drabbas, något som inte bara kan förklaras med att kvinnor generellt sett lever längre. Kvinnor ansöker och beviljas plats i demensboende i högre grad än män vilket kan bero på att de oftare är ensamboende och därigenom blir mer beroende av stöd och hjälp från kommunen.

Antalet män som har en demensdiagnos är i högre grad sammanboende vilket bidrar till kvarboende i hemmet. Det är viktigt att både biståndshandläggare och vårdpersonal är uppmärksamma på de fall där hustrun/partnern frivilligt eller ofrivilligt tvingas utföra en stor del av omvårdnaden och erbjuda hjälp och stöd.

Ökad medvetenhet om kvinnors och mäns villkor och de egna föreställningarna kring kön, en personcentrerad biståndsbedömning samt ett multiprofessionellt arbetssätt är viktiga förutsättningar för en jämställd demensvård och hemtjänst i stort.

Susanne Leinsköld
stadsdelsdirektör

Ingrid Brännström
avdelningschef

Bilaga

Skrivelse av Elvir Kacinic m.fl (S)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Susanne Leinsköld, stadsdelsdirektör	2021-06-04
Ingrid Brännström, avdelningschef	2021-05-21